

هەریما کوردستانا عیراقی
وەزارەتا خاندنا بلند و فەهکۆلینین زانستی
زانکۆیا دھوک

کۆنفرانسی زانستی نیفدەولەتی سی

ب هەلکەفتا سالقەگەرا (٦٠) یا شۆرەشا ئەیلوولی

سەنتەری بیشکچی بو فەکۆلینین مروفاپەتی - سەنتەری فەکۆلینین جینوسایدی/ زانکۆیا دھوک

دی کۆنفرانسی نیفدەولەتی گپریت و لژیر نافی

شۆرەشا ئەیلوولی وەرچەرخانەک د دیرۆکا سیاسی یا کوردی دا

(١٩٦١/٩/١١ - ١٩٧٥/٣/٦)

زانکۆیا دھوک - هۆلا کۆنفرانسان

١١ - ١٢ / ئەیلوول / ٢٠٢١

دەستپیک:

دەستپیکین چەرخی بیستی دەینە هژمارتن دەستپیکا تیککی یا پەیدا بوونا بزاقین رزگار یخوازی و هزرین نەتەووی و لادان و ژناقبرنا مبراتوریات و پیکئینانا دەولەتین نەتەووی ل دەفەرا رۆژھەلاتا نافین. کورد ژى وەك نەتەوین سەرەکی بەشەکن ژ ئەقی دەفەری، دەست ب درۆستکرنا ریکخستنن سیاسی، جفاکی، رەوشەنبیری و پیشەیی کرن، ئارمانج ژى بدەستقەئینا مافین نەتەووی.

پشتی شەری جیھانی تیککی کورد ب بزاق و شۆرەشا رابوون، لی ئەو بزاق و شۆرەشین چەکداری د ماوہ کورت بوون و گەلەک فەنەکیشان، و نەگەهشتنە ئارمانجین خو، دەولەتین هەریمی (تورکیا، ئیران، عیراق، سوریا) و هەرەوسا دەولەتین زلھیز وەك ئە مریکا و بریتانیا و ئیکەتیا سوڤیتی وەسا هزر دکرن کو کورد وەك دۆز بدۆماهیك هاتیە و ب ئەوی پاشەرۆژا رەش یی کو وان بو داریشتی رازی بووینە و ب فی رەنگی لژیر دەستھەلاتا هەر چوار دەولەتین داگیرکەرین کوردستانن هاتنە دابەشکرن. هەر کەسی بەرپەری رۆژنامەگەری و راگەھاندنا ئەوی سەردەمی فەکەت و ببینیت دی بو رۆن و ئاشکەرا بیت ئەوان پیشینیکیریە کو دۆزا کوردان بووبە رابردوو و ب دۆماهیك هاتیە و دووبارە کورد سەری خو هەلنادەنەفە.

لئ شۆرهشا ئەیلۆلئ ئەوا رویدائین وی ل ۱۱ ئەیلوولا سالا ۱۹۶۱ ب سەرکیشیا مەلا مستەفا بارزانی سەرهلداى دەیتە هژمارتن ژ گرنگترین شۆرهشین کوردی د چەرخى بیستى دا. ب دەستپیکرنا شۆرهشا ئەیلۆلئ کەتواری رۆژهلالاتا نافەرست تۆشى حییهتیه کئ کر، ژبەر کۆ وەسا دەهاته هزرکرن کۆ کیشا کوردی یا ب دۆماهیك هاتی، و ل هەمان دەم دا ببوو مەترسیهك بۆ هەر چوار دە ولەتین داگیرکەر یین کو کوردستان دناقبەرا خو دا دابهشکری. چۆنکی نه شۆرهشهکا دەمکی بوویه و دئ بوری، بەلکۆ پالپشتهك بوویه بۆ کوردان ژبو ب دەستقهئینانا مافین نەتەوایهتی یین رهوا و یا دویر نینه ژ راستیئ ئەگەر بیژین کۆ شۆرهشا ئەیلۆلئ ئەوا ل کوردستانا عیراقئ سەرهلداى کوردان ژ هەر چوار پارچین کوردستانئ بەشدارى تیدا کریه، لهوا بوویه ئەگەر شۆرهش ژ چارچووئ خو یئ نافخوویی و ناوچهیی دەرباز بیت بۆ شۆرهشهکا چهکداری و سەرتاسەری کۆ هەمی دەقەرین کوردستانا باشۆر بخۆفە گرتبوون، ئارمانجا وی داخاکرن و بدەستقهئینانا مافین نەتەوایهتی بۆ کوردان: وەك ناسنامە و زمان و سینۆران، ژبەر قئ چەندئ شۆرهشا ئەیلۆلئ یا جیاواز بوویه ب چەند سالۆخهتەکا ژ شۆرهشین دیتەر یین کوردی وەك:

- درئژترین شۆرهشا کوردی بوویه د دیرۆکا بزاقا سیاسی و چهکداری یا کوردی دا.
- ئیکەم شۆرهش بوویه شیاپه جوگرافیا کوردستانا باشۆر هەمیی بخۆفە بگریت.
- ئیکەمین شۆرهشا کوردی بوویه ژ ریکخستنهکا سیاسی یا مودیرن هاتیه بریقهبرن.
- ژ هەمی تەخین جفاکی و سیاسی و رهوشەنبیری یین کوردی بەشدارى تیدا کریه.
- کارتیکرنا خو لسه پارچین دیتەر یین کوردستانئ هەبوویه.
- شۆرهش ژلایی دبلۆماسی فە شیاپه پەيوەندیان دگەل چەند دەولەت و بزاقین سیاسی یین عیراقی و هەریمی و جیهانی درۆست بکەت.
- تا رادهکی شیاپه دەنگئ کوردان بگههینته رایا گشتی یا جیهانی.

ئارمانجین کۆنفرانسی:

- دوکیومیئتکرنا رویدائین شۆرهشا ئەیلۆلئ و فەدیتن و فەکۆلینکرنا لایەنئ وی یئ سیاسی، دیرۆکی، جفاکی، ئابووری و راگههاندن.
- فەکۆلین و بەرچاقرنا گرنگترین دەستکەفتین شۆرهشئ.
- هاندانا فەکۆلەران ژبو پيشکيشکرنا فەکۆلینئ ئەکادیمی لسهر کاودانین کوردستانا عیراقئ د ماوی شۆرهشئ دا.
- بەرچاقرن و دیارکرنا رۆلئ تەخین جفاکی د پالپشتیکرنا شۆرهشئ دا.
- هاندانا نقیسین و تۆمارکرنا دیرۆکا زارهکی یا شۆرهشئ.

تەوهرئ کۆنفرانسی:

تەوهرئ ئیکئ: رویدائین بەری شۆرهشئ

- 1- تینگهئ هزری: هزرا سیاسی و نەتەوہیی یا کوردی بەری شۆرهشئ.
- 2- دیارکرن و بەرچاقرنا رۆلئ مەلا مستەفا بارزانی د بزاقا سیاسی یا کوردی دا.
- 3- ئەگەر و ھۆکارین پەیدا بوونا شۆرهشا ئەیلۆلئ.

تەوهرئ دووی: لایەنئ جفاکی و ئابووری و کارگیری یی شۆرهشئ.

- 1- ریکخستین کارگیری و دادی ل دەقەرین ژیر دەستهلالاتا شۆرهشئ.
- 2- لایەنئ جفاکی، ئابووری، رهوشەنبیری، پەروەردەیی و خزمەتگۆزارین ساخلەمی ل دەقەرین ژیر دەستهلالاتا شۆرهشئ.
- 3- رۆلئ تەخین جفاکی، سیاسی و رهوشەنبیری د شۆرهشا ئەیلۆلئ دا.
- 4- رۆلئ ئافرهتئ د پشتهفانیکرنا شۆرهشئ دا.

تەوهرى سىي: لايەتتىن لەشكەرى يېن شۆرەشى

- 1- پىكھاتىن لەشكەرى يېن شۆرەشى (پىشمەرگەھ).
- 2- ژىدەرپىن شۆرەشى ژلايى ئازۆقەي و كەل و پەلەين دىتر.
- 3- ھەر شەش شەرىن شۆرەشى (۱۹۶۲، ۱۹۶۳، ۱۹۶۵، ۱۹۶۶، ۱۹۶۹، ۱۹۷۴).
- 4- چوونا چەند تەخەكىن جفاكى بۆ لايى حكوّمەتا عىراقى و شەركرن دژى شۆرەشى.

تەوهرى چوارى: شۆرەش و راگەھاندن

- 1- رۆلى راگەھاندنى د شۆرەشا ئەيلوولى دا ... راگەھاندنا شۆرەشى، راگەھاندنا عىراقى، ھەرىمى و نىقەدەولەتى.
- 2- شۆرەش د گۆتار و نقتىسىن رۆژنامەفانين بيانى دا ئەويىن شيان بگەھنە جھين شۆرەشى و چافىپكەفتن دگەل سەركيشى شۆرەشى.

تەوهرى پىنجى: بىردانك و دىرۆكا شۆرەشى

- 1- شۆرەش د بىافى ئەكادىمى دا.
- 2- شۆرەش د بىرھاتىن پىشمەرگىن بەشدارى تىدا كرىن.
- 3- شۆرەش دىبىرھاتىن مەزنە سەركردىن لەشكەرى عىراقى.
- 4- دىرۆكا زارەكى يا شۆرەشا ئەيلوولى.
- 5- ئەرشىفى شۆرەشى (دەستنىس و بەلگەنامە).

تەوهرى شەشى: ھەلويسىتى ھەرىمى و نىقەدەولەتى ژ شۆرەشى

تەوهرى ھەفتى: دان و ستاندن دگەل حكوّماتىن عىراقى يېن لدويىف ئىك و رىكەفتناناما 11 / ئادارا سالا 1970.

تەوهرى ھەشتى: ھۆكارىن بووينە ئەگەرى شىكستنا شۆرەشا ئەيلوولى و كارتىكرنا وى لسەر كەتوارى كوردى ل كوردستانى.

چالاكىين د چارچووقى كۆنفرانسى دا:

پىشانگەھا شۆرەشا ئەيلوولى و پىكھاتىە ژ: پەرتۆك، وىنە، بەلگەنامە و فلم.

مەرجىن بەشداربوونى:

- ھنارتنا پۆختەيا فەكۆلىنى دگەل كورتىەك ژ ژيانناما زانستى يا فەكۆلەرى و ژمارا موبايىل و پۆستى ئەلكترۆنى تىدا ديار بىت.
- پىدقى يە فەكۆلىن د چارچووقى تەوهرىن كۆنفرانسى دا بىت، تىدا مەرجىن فەكۆلىنا زانستى بخۆفە بگرىت و پىكھاتى بىت ژ (ناف و نىشانىن فەكۆلىنى، جھى كارى، نافى دەولەتى، كورتيا فەكۆلىنى (پۆختە)، پەيفىن فەكرنى (الكلمات المفتاحية) ب زمانىن كوردى، عەربى، ئنگلىزى.
- فەكۆلىنىن بەلاڧگرى، يان ئەويىن ل پىش وەخت ل كۆنفرانسان ھاتىنە بەلاڧكرن ناھىنە وەرگرتن.
- ھەمى فەكۆلىن دكەفئە ژىر ھويربىنيا زانستى، و د ژمارەكا تايبەت د گۆڧارا زانكۆيا دھۆك دا دەھىنە بەلاڧكرن.
- پىتقى يە فەكۆلىن لدويىف مەرجىن گۆڧارا زانكۆيا دھۆك بەھىنە نقتىسىن - journal.uod.ac».

تېبىنى: تىچوو و مەزاختىين مېھفاندارىن لسەر كۆنفرانسى يە، ژبلى تىچوووين گەشتكرنى (ھاتن و چوون).

ژفانين گرنگ:

۲۰۲۱/۳/۱۰	دۆماهيک ژفان بۆ وەرگرتنا پۆختين فهکۆلینان
۲۰۲۱/۳/۲۰	راگه هاندنا پۆختين وەرگرتی
۲۰۲۱/۶/۱۰	دۆماهيک ژفانی هنارتنا فهکۆلینان
۲۰۲۱/۸/۱۰	راگه هاندنا فهکۆلینين وەرگرتی
۲۰۲۱/۹/۱۲-۱۱	ژفانی بهستنا کۆنفرانسی

لینکی خو تۆمارکرن و هنارتنا پۆخته و فهکۆلینان:

<https://conferences.uod.ac/index.php/TICASR/index/manager>

فیدیویا خو تۆمارکرنی:

<https://www.youtube.com/watch?v=fan4u8qCAjI&feature=youtu.be>

<https://www.youtube.com/watch?v=mFnQLmU8A0A&feature=youtu.be>

<https://youtu.be/AwKsYBY2Pp0>

<https://youtu.be/BGHbbh20bI0>

بۆ پسارکرنی:

د. ازاد سالم محمد

Besikci.center@uod.ac

0750 443 20 61

ليژنيڭ گونفرانسى:

□ - ليژنا زانستى

ژ	ناف	زانكۆ
۱	پ.د. عبدالفتاح على البوتانى / سهروك	ئەكادېمىيا كوردى - ھەولېر
۲	پ.د. نشوان شكري عبدالله / ئەندام	زانكۆيا دھۆك
۳	پ.د. محمد إحسان / ئەندام	كولىژا لەندەن يا كىنگز
۴	پ.د. ھوكر طاهر توفيق / ئەندام	زانكۆيا زاخۆ
۵	پ.د. فرھاد إبراهيم سيدر / ئەندام	زانكۆيا إيرفورت - ئەلمانىا
۶	پ.ھ.د. شيرزاد زكريا محمد / ئەندام	زانكۆيا زاخۆ
۷	پ.ھ.د. فريدون رحمانى / ئەندام	زانكۆيا يورك - كەنەدا
۸	پ.ھ.د. حسين شينھانلى أوغلو / ئەندام	زانكۆيا عنتاب - توركيا
۹	پ.ھ.د. حبيب إبراهيم / ئەندام	پەيمانگەھا فەكۆلېنىڭ رۇژنامەقانى / زانكۆيا رۆر بوخوم - ئەلمانىا
۱۰	د. كاتارينا لانگى / ئەندام	سەنتەرى لايىنىز بۇ فەكۆلېنىڭ رۇژھەلاتا نوى - بەرلېن
۱۱	د. سالم جاسم حاجى / ئەندام	زانكۆيا دھۆك
۱۲	د. ازاد سالم محمد / ئەندام	زانكۆيا دھۆك

□ - ليژنا ئامادەكارى

ژ	ناف	زانكۆ
۱	پ.د. نشوان شكري عبدالله / سهروك	زانكۆيا دھۆك
۲	إبراهيم محمود / ئەندام	زانكۆيا دھۆك
۳	د. أكرم فتاح سليم / ئەندام	زانكۆيا دھۆك
۴	د. كوثر محمد على / ئەندام	زانكۆيا دھۆك
۵	عظم مصطفى عبدالقادر / ئەندام	زانكۆيا دھۆك
۶	عزالدين ناسو / ئەندام	زانكۆيا دھۆك
۷	عادل حسن رشيد / ئەندام	زانكۆيا دھۆك
۸	م.ھ.د. شمال خمو خچر / ئەندام	زانكۆيا دھۆك
۹	خالد توفيق محمد / ئەندام	زانكۆيا دھۆك
۱۰	مصلح حمزه حسن / ئەندام	زانكۆيا دھۆك
۱۱	ولات توفيق / ئەندام	زانكۆيا دھۆك

۳ - ليژنا دويىچچوونا تەوھران

ژ	ناف	زانكۆ
---	-----	-------

١	د. سالم جاسم حاجي / سهروك	زانكوييا دهوك
٢	پ.د. نشوان شكري عبدالله / ئه ندام	زانكوييا دهوك
٣	پ.ه.د. سعيد خديدا علو / ئه ندام	زانكوييا دهوك
٤	د. آزاد سالم محمد / ئه ندام	زانكوييا دهوك
٥	د. وجيه عقدو علي / ئه ندام	زانكوييا دهوك
٦	م. أحمد محمد عبسو / ئه ندام	زانكوييا دهوك
٧	سامي سالم محمد / ئه ندام	زانكوييا دهوك
٨	إبراهيم خليل موسى / ئه ندام	زانكوييا دهوك